

Sygn. akt III KRS 37/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

SSA Marek Procek

w sprawie z odwołania E.A.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa E.A. z dnia 26 lipca 2016 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim [...],

z udziałem R.K. i J.Ł.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 stycznia 2017 r.,

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą E.A. z dnia 26 lipca 2016 r., wydaną w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim [...], na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z 12 maja 2011 r. o

Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2016 r., poz. 976), postanowiła: przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...] kandydatury R.K. - sędziego Sądu Rejonowego w [...] oraz J.Ł. - sędziego Sądu Rejonowego w [...], a także nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...] kandydatur: E.A. - sędziego Sądu Rejonowego w [...], E.D. - sędziego Sądu Rejonowego w [...] i P.G. - sędziego Sądu Rejonowego w [...].

W uzasadnieniu tej uchwały Rada wyjaśniła, że na dwa wolne stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim, zgłosiło się pięcioro wyżej wymienionych kandydatów.

Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że podejmując uchwałę kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i uwzględniła uzyskane przez kandydatów oceny kwalifikacji, ich doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, oceny ze studiów i egzaminu zawodowego oraz wyniki głosowań Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] oraz Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...].

Rada podkreśliła, że po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy, dzieląc stanowisko zespołu jej członków, uznała, iż z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na wolne stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...] zostaną przedstawione kandydatury R.K. oraz J.Ł..

Krajowa Rada Sądownictwa przypomniała, że R.K. w 1996 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu [...] w [...] z wynikiem bardzo dobrym. Po odbyciu w latach 1996-1998 aplikacji sądowej w okręgu Sądu Wojewódzkiego w [...], w marcu 2000 r. złożyła egzamin sędziowski z łączną oceną bardzo dobrą. Od dnia 7 kwietnia 1999 r. do dnia 6 kwietnia 2001 r. była zatrudniona w spółce prawa handlowego w [...] jako asystent prezesa zarządu. Z dniem 9 kwietnia 2001 r. została zaś mianowana asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w [...], gdzie orzekała jednocześnie w Wydziale Karnym i Wydziale Grodzkim. Ponadto, w okresie tym kilkakrotnie, na podstawie decyzji Prezesa Sądu

Okręgowego w [...], orzekała w Sądzie Rejonowym w [...] w ramach jednodniowych delegacji. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 października 2003 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...]. Orzekała w Wydziale Karnym tego Sądu. Na podstawie decyzji Prezesa Sądu Okręgowego w [...] była kilkakrotnie delegowana do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Rejonowym w [...] na pojedyncze sesje. Z dniem 21 maja 2007 r. została, na własny wniosek, przeniesiona na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w [...], gdzie orzeka w Wydziale Karnym. Z dniem 5 września 2007 r. powierzono jej pełnienie funkcji Przewodniczącej Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w [...]. Od 2007 r., na podstawie decyzji Prezesa Sądu Okręgowego w [...] i Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], była wielokrotnie delegowana do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Okręgowego w [...]. Orzekała w Wydziale Karnym Odwoławczym i Wydziale Karnym tego Sądu. W 2011 r. ukończyła studia podyplomowe z zakresu procesu karnego organizowane przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu [...]. Wymieniona kandydatka uczestniczyła też w licznych szkoleniach zawodowych, w tym organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury.

Kwalifikacje R.K. zostały wysoko ocenione przez sędziego wizytatora do spraw karnych w sporządzonej ocenie. Wynika z niej, że wzorowy poziom orzecznictwa kandydatki znajduje odzwierciedlenie w uzyskiwanych przez nią bardzo dobrych wynikach w zakresie stabilności oraz sprawności prowadzenia postępowań. Opiniowana terminowo sporządza uzasadnienia, a sędzia wizytator wysoko ocenił ich poziom, w szczególności przejrzystość, czytelność i staranność. Podkreślił również dążenie kandydatki do niezwłocznego wydania rozstrzygnięcia, zaznaczając, że podejmowane w tym kierunku czynności są bardzo wszechstronne i często skuteczne. Ponadto, zwrócił uwagę, że mimo pełnienia funkcji Przewodniczącej Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w [...] R.K. osiągnęła „wręcz znakomity” współczynnik liczby załatwianych spraw. W konkluzji stwierdził, że cechy osobiste opiniowanej także świadczą o spełnianiu przez nią wymagań do powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego.

Kandydatka uzyskała również pozytywną opinię Prezesa Sądu Rejonowego w [...], który wskazał na jej zaangażowanie w pracę, zdolność właściwego jej

organizowania oraz uzyskiwaną wysoką stabilność orzecznictwa. Podkreślił, że R.K. bez zbędnej zwłoki podejmuje decyzje procesowe, a sprawy prowadzi sprawnie. Wyraził także ocenę, że kandydatka posiada predyspozycje do objęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego.

Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], na posiedzeniu w dniu 20 czerwca 2016 r., jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało kandydaturę R.K. (5 głosów „za”), a Zgromadzenie Ogólne Sędziów Apelacji [...] na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2016 r., również pozytywnie zaopiniowało tę kandydaturę - 61 głosami „za” oraz 11 głosami „przeciw”.

Drugi wybrany kandydat, J.Ł., w 1994 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu [...] z wynikiem dostatecznym. Po odbyciu w latach 1994-1996 aplikacji sądowej w okręgu Sądu Okręgowego w [...], we wrześniu 1996 r., złożył egzamin sędziowski, z łączną oceną dobrą. Z dniem 15 października 1996 r. został mianowany asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w [...]. Orzekał na rokach sądowych w [...] w sprawach cywilnych i karnych. Z dniem 1 stycznia 1998 r., w związku z utworzeniem Sądu Rejonowego w [...], został na własny wniosek przeniesiony na stanowisko asesora sądowego w tym Sądzie. Orzekał w Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w [...], pełniąc funkcję Przewodniczącego tego wydziału. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 czerwca 1998 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...]. Nadal orzekał w Wydziale Cywilnym tego Sądu, pełniąc jednocześnie funkcję przewodniczącego wydziału do dnia 31 grudnia 2012 r. Dodatkowo w okresie od dnia 1 kwietnia 2001 r. do dnia 14 września 2003 r. pełnił funkcję Przewodniczącego Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w [...], a od dnia 1 października 2003 r. do dnia 4 maja 2011 r. także funkcję wiceprezesa tego Sądu. Od 2005 r., na podstawie decyzji Prezesa Sądu Okręgowego w [...] i Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], był wielokrotnie delegowany do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Okręgowego w [...] na pojedynczych sesjach. Orzekał w Wydziale Cywilnym Odwoławczym tego Sądu. Ponadto, od dnia 15 września 2007 r. do dnia 22 marca 2010 r. pełnił funkcję Przewodniczącego Wydziału Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w [...]. W 2009 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa cywilnego dla sędziów,

organizowane przez Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk we współpracy z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury. Na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości, w okresie od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 30 kwietnia 2011 r. wykonywał obowiązki sędziego w Sądzie Okręgowym w [...], w wymiarze czterech sesji w miesiącu. Od dnia 5 maja 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. pełnił funkcję Prezesa Sądu Rejonowego w [...]. W związku ze zniesieniem Sądu Rejonowego w [...], decyzją Ministra Sprawiedliwości, został z dniem 1 stycznia 2013 r. przeniesiony na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w [...]. Orzekał w Zamiejscowym Wydziale Cywilnym z siedzibą w [...], pełniąc od dnia 7 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. funkcję Przewodniczącego tego wydziału. W okresie od dnia 4 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. pełnił także funkcję Wiceprezesa Sądu Rejonowego w [...]. Decyzją Ministra Sprawiedliwości, w związku z utworzeniem Sądu Rejonowego w [...], został z dniem 1 stycznia 2015 r. przeniesiony na stanowisko sędziego w tym Sądzie, w którym orzeka w Wydziale Cywilnym. Od dnia 12 stycznia 2015 r. pełni funkcję Prezesa Sądu Rejonowego w [...], a od dnia 1 lutego 2015 r. także funkcję Przewodniczącego Wydziału Cywilnego tego Sądu. Kandydat uczestniczył w licznych szkoleniach zawodowych organizowanych przez Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury, a w latach 2014-2015 prowadził zajęcia na Uczelni [...] dotyczące informatyzacji sądów powszechnych i ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Kwalifikacje J.Ł. zostały wysoko ocenione przez sędziego wizytatora do spraw cywilnych w sporządzonej ocenie. Wynika z niej, że posiada on kwalifikacje wymagane od osób kandydujących na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Opiniujący zaznaczył, że opiniowany od wielu lat z powodzeniem łączy wykonywanie obowiązków orzeczniczych ze sprawowaniem funkcji administracyjnych, co przekłada się na wyższe niż pozostałych sędziów obciążenie pracą. Sędzia wizytator wskazał jednocześnie na niebudzący zastrzeżeń, sprawny sposób prowadzenia przez kandydata postępowań oraz wzorową terminowość sporządzania uzasadnień. W jego ocenie, J.Ł. prezentuje właściwe podejście do powierzonych obowiązków, dobrze organizuje pracę, a jego warsztat orzeczniczy świadczy o bogatym doświadczeniu sędziowskim. Również analiza stwierdzonych

przez sąd odwoławczy uchybień w pracy kandydata prowadzi do wniosku, że nie obniżają one ogólnej wysokiej jakości orzecznictwa J.Ł., który systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe.

Kandydat uzyskał bardzo dobrą opinię Prezesa Sądu Okręgowego w [...], który wysoko ocenił jego sumienność i zaangażowanie w pracy. Zauważył że posiada on cenne umiejętności niezbędne w pracy orzeczniczej i przy wykonywaniu funkcji nadzorczych. Podkreślił, że J.Ł. cieszy się autorytetem, zarówno wśród sędziów, jak i pracowników sądu, a jego orzecznictwo nie budzi zastrzeżeń.

Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], na posiedzeniu w dniu 20 czerwca 2016 r. jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało kandydaturę J.Ł. (5 głosów „za”), a Zgromadzenie Ogólne Sędziów Apelacji [...] na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2016 r., również pozytywnie zaopiniowało tę kandydaturę 61 głosami „za” oraz 10 głosami „przeciw”.

Krajowa Rada Sądownictwa zaznaczyła, że przy podejmowaniu decyzji kierowała się ocenami kwalifikacji oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów. Rada podniosła w związku z tym, że R.K. ma duże i różnorodne doświadczenie zawodowe, które zdobyła, wykonując od ponad piętnastu lat czynności orzecznicze, początkowo jako asesor sądowy w Sądzie Rejonowym w [...], a następnie jako sędzia tego Sądu oraz Sądu Rejonowego w [...]. Kandydatka łączy z powodzeniem obowiązki orzecznicze z pełnieniem funkcji Przewodniczącej Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w [...]. W 2011 r. ukończyła studia podyplomowe z zakresu prawa karnego. Także J.Ł. ma bogate doświadczenie zawodowe, które zdobył, wykonując od niemal dwudziestu lat czynności orzecznicze, początkowo jako asesor sądowy w Sądzie Rejonowym w [...] i Sądzie Rejonowym w [...], a następnie jako sędzia Sądu Rejonowego w [...] i Sądu Rejonowego w [...]. Ponadto, kandydat, począwszy od 1998 r., pełnił szereg funkcji administracyjnych w sądownictwie powszechnym, a obecnie jest Prezesem Sądu Rejonowego w [...] oraz Przewodniczącym Wydziału Cywilnego tego Sądu. W 2009 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa cywilnego.

Krajowa Rada Sądownictwa podkreśliła również, że wysokie kwalifikacje R.K. i J.Ł. potwierdzają sporządzone przez sędziów wizytatorów oceny oraz

załączone do kart zgłoszenia opinie służbowe. Kandydaci ci uczestniczą w różnego rodzaju szkoleniach zawodowych.

Stwierdzając powyższe, Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła doświadczenie zawodowe i kwalifikacje pozostałych uczestników niniejszej procedury nominacyjnej i uznała, że nie wypełniają oni w stopniu wyższym niż R.K. i Pan J.Ł., ocenianych łącznie, kryteriów wyboru wymienionych w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Powyższe znajduje odzwierciedlenie we wnioskach wynikających z ocen sędziów wizytatorów.

Rada zauważyła też, że E.A. legitymuje się ponad dwudziestoletnim doświadczeniem orzecznictwem, w tym w ramach delegacji do Sądu Okręgowego w [...] (od 1 stycznia 2015 r.). Posiada również doświadczenie w pełnieniu funkcji administracyjnych w sądownictwie powszechnym. W 2014 r. ukończyła studia podyplomowe w zakresie prawa dowodowego. Ponadto, uzyskała wysoką ocenę kwalifikacji sędziego wizytatora do spraw karnych, który wskazał m.in. na jej pracowitość, dobre przygotowanie teoretyczne, praktyczne oraz zasadniczo wzorową terminowość sporządzania uzasadnień wyroków. Opiniujący w konkluzji pozytywnie ocenił kandydaturę E.A. na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Analizując doświadczenie zawodowe uczestników niniejszej procedury nominacyjnej, a także uzyskane przez nich oceny kwalifikacji oraz opinie służbowe Rada uznała jednak, że zarówno E.A., jak i E.D. i P.G. nie posiadają wyższych kwalifikacji zawodowych niż Pani R.K. i Pan J.Ł..

Rada brała także pod uwagę oceny uzyskane przez kandydatów na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych oraz z egzaminu sędziowskiego. Stwierdziła w związku z tym, że R.K. uzyskała ocenę bardzo dobrą, zarówno na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych, jak i z egzaminu sędziowskiego. J.Ł. uzyskał, z kolei, ocenę dostateczną na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych oraz ocenę dobrą z egzaminu sędziowskiego. Takie same jak ten kandydat oceny uzyskała również E.A..

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła ponadto poparcie Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...], konstatując, że wszyscy kandydaci uzyskali jednogłośnie pozytywną ocenę Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...]. R.K. i J.Ł. uzyskali jednakże najwyższe poparcie

Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...], tj. odpowiednio: 61 głosów „za” i 11 głosów „przeciw” oraz 61 głosów „za” i 10 głosów „przeciw”. Pozostali kandydaci uzyskali natomiast odpowiednio: E.A. 58 głosów „za” i 14 głosów „przeciw”, E.D. 35 głosów „za” i 37 głosów „przeciw”, a P.G. 34 głosy „za” i 38 głosów „przeciw”.

W podsumowaniu Krajowa Rada Sądownictwa podkreśliła, że o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury Pani R.K. oraz Pana J.Ł. zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w szczególności ich doświadczenie zawodowe, wysokie oceny kwalifikacji, najwyższe poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...], a także bardzo dobre opinie służbowe.

Za bardzo dobrą Rada uznała także kandydaturę E.A., która jednak nie została przedstawiona z wnioskiem o powołanie z omówionych powyżej przyczyn oraz ze względu na to, że w niniejszej procedurze nominacyjnej pozostają do obsadzenia jedynie dwa wolne stanowiska sędziowskie. Pozostałe kandydatury biorące udział w konkursie mają niższe kwalifikacje zawodowe oraz uzyskały mniejsze poparcie środowiska sędziowskiego od kandydatów wyżej omówionych, co zadecydowało o nieprzedstawieniu ich z wnioskiem o powołanie.

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia w dniu 26 lipca 2016 r. na kandydaturę E.A. nie oddano głosów „za” oraz głosów „przeciw” i oddano 18 głosów „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów, na kandydaturę E.D. nie oddano głosów „za” oraz głosów „przeciw” i oddano 18 głosów „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów, na kandydaturę P.G. nie oddano głosów „za” oraz głosów „przeciw” i oddano 18 głosów „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów, na kandydaturę R.K. oddano 14 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw” i oddano 4 głosy „wstrzymujące się”, w rezultacie czego kandydatura ta uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów, a na kandydaturę J.Ł. oddano 14 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw” i oddano 4 głosy „wstrzymujące się”, w rezultacie czego kandydatura ta uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów.

Uczestniczka postępowania E.A. wniosła do Sądu Najwyższego odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 26 lipca 2016 r., zaskarżając tę uchwałę w całości i zarzucając jej naruszenie:

1. art. 35 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 60 Konstytucji, przez jego niezastosowanie i rozpatrzenie kandydatur na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w [...], stosując łącznie kryteria kwalifikacji doświadczenia zawodowego, ocen kwalifikacji oraz opinii służbowych, w sytuacji gdy z normy art. 35 ust 2 ustawy wprost wynika, że przy ustalaniu kolejności kandydatów - na liście do przedstawienia Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu, zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydata, a dopiero później innymi przesłankami wskazanymi w ustawie;

2. art. 33 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez jego niezastosowanie przejawiające się w zaniechaniu przez Radę wezwania do osobistego stawiennictwa kandydatów E.A. i J.Ł. w sytuacji, gdy zachodził uzasadniony przypadek do stawiennictwa tych kandydatów, gdyż ich kandydatury są znacząco zbliżone do siebie, co więcej kandydatura E.A. została oceniona przez KRS bardzo dobrze, a jej kwalifikacje i doświadczenie zawodowe zdecydowanie przewyższają kandydaturę J.Ł., który został przedstawiony wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisko sędziowskie Sądu Okręgowego w [...];

3. art. 33 ust. 1 w związku z art. 33 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez jego niezastosowanie polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, tj. oceny kwalifikacji sędzi E.A., dotyczącego okresu jej delegacji do Sądu Okręgowego w [...], a w konsekwencji zaniechanie wezwania jej do osobistego stawiennictwa, złożenia pisemnych wyjaśnień lub uzupełnienia materiałów sprawy;

4. art. 42 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez jego nieprawidłową wykładnię przejawiającą się w braku precyzyjnego uzasadnienia, dlaczego z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu sędziego Sądu Okręgowego w [...] nie przedstawiono kandydatury E. A., w sytuacji gdy z okoliczności sprawy wynika, że dysponuje ona większymi kwalifikacjami niż

wnioskowany o powołanie do pełnienia urzędu Sędziego Sądu Okręgowego w [...] J.Ł..

Powołując się na tak sformułowane zarzuty, odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w zakresie pkt 1 i w części pkt 2 dotyczącego E.A. oraz przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Przewodniczącą Krajowej Rady Sądownictwa na rzecz E.A. kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym według norm prawem przepisanych.

Krajowa Rada Sądownictwa w odpowiedzi na odwołanie wniosła o jego oddalenie w całości jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie Sąd Najwyższy uważa za stosowne przypomnieć, że zgodnie z art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm., dalej ustawa o KRS), uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Wynikające z tego przepisu prawo zaskarżenia uchwał Rady dotyczy zatem uchwał podejmowanych w sprawach należących do jej kompetencji, w tym w wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych i sprawach o przedstawienie Prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów w tych sądach. Stosownie do art. 44 ust. 3 ustawy o KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (poza art. 87¹ k.p.c. ustanawiającym przymus adwokacko – radcowski w występowaniu przed tymże Sądem). Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej determinuje więc sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem skargę kasacyjną

w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozagę tylko nieważność postępowania.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie za nadal aktualny uznaje równocześnie pogląd judykatury wyrażany na gruncie art. 13 ust. 2 dawnej ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.), będącego odpowiednikiem art. 44 ust. 1 obecnej ustawy o KRS, zgodnie z którym zakres kognicji Sądu Najwyższego w ramach oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to przede wszystkim, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (a tym bardziej jego kontrkandydatów). Przedmiotem badania ze strony Sądu Najwyższego pozostaje zatem procedura podejmowania uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 lipca 2009 r., III KRS 7/09 i III KRS 11/09, niepublikowane, oraz z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011 nr 11, poz. 93).

W konsekwencji takiego ukształtowania kognicji Sądu Najwyższego w zakresie kontroli nad postępowaniem dotyczącym przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie sędziego, kontrola sądowa obejmuje w szczególności badanie, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata oraz procedur postępowania związanych z oceną kandydatury i przedstawiania wniosku Prezydentowi. Analiza tego, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem, obejmuje także kontrolę przestrzegania przez Radę innych wymagań prawnych, w tym np. ustawowych warunków powoływania na stanowisko sędziego, sprecyzowanych w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ogólnych reguł proceduralnych obowiązujących w postępowaniu przed tym organem, określonych w przepisach rozdziału 3 ustawy o KRS.

Przechodząc do oceny podstaw odwołania wniesionego w niniejszej sprawie, Sąd Najwyższy stwierdza, że jest ono oparte na zarzutach naruszenia przepisów art. 60 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 33 ust. 1 i 2, art. 35 ust. 2 i art. 42 ust. 1 ustawy o KRS.

Sąd Najwyższy stwierdza w związku z tym, że art. 32 ust. 1 Konstytucji RP podkreśla zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne. Z tego względu kontrola sądowa postępowania przed Radą w zakresie jego zgodności z tym przepisem powinna sprowadzać się do ustalenia, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo i czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany. Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest zaś przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a więc nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie winna zatem obejmować kontrolę postępowania przed Radą pod względem jego zgodności z prawem, a więc musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatury bądź kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Poddanie kontroli sądowej wyników postępowania przed KRS w takiej indywidualnej sprawie nie może natomiast oznaczać, że sąd uczestniczyłby w decydowaniu o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK - A 2008 nr 4, poz. 63).

Powołany również w podstawach zaskarżenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS zobowiązuje, z kolei, Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. Dlatego naruszenie tego przepisu może polegać na pominięciu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z owej dokumentacji lub wyjaśnień, albo dokonaniu ustaleń sprzecznych z tymże materiałem.

Przewidziana w art. 33 ust. 2 ustawy o KRS możliwość żądania osobistego stawiennictwa uczestnika postępowania lub złożenia przez niego pisemnych wyjaśnień, a także uzupełnienia materiałów sprawy, jest natomiast uprawnieniem,

a nie obowiązkiem Krajowej Rady Sądownictwa. Zgodnie z tym przepisem to Rada decyduje więc, czy zachodzi taka konieczność i ma w tym zakresie pełną swobodę decyzyjną, bowiem ustawodawca nie przewidział żadnych przesłanek warunkujących wysłuchanie kandydatów.

Co do art. 42 ust. 1 ustawy o KRS należy zaś zauważyć, że stanowi on, iż uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia. Przepis ten nie określa jednak wymaganej treści uzasadnienia. Dlatego też należy kierować się w tym zakresie zdrowym rozsądkiem, mając w szczególności na uwadze funkcje i cele przedmiotowe uzasadnienia. Oczywiście jest przy tym, że uzasadnienie uchwały Rady nie może być powtórzeniem treści całego zgromadzonego materiału sprawy. Z punktu widzenia prawnej ochrony interesów poszczególnych kandydatów trzeba zatem przyjąć, że Rada nie ma obowiązku szczegółowego opisywania każdego z nich, wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata lub kandydatów wybranych przez Radę. Każdy z pozostałych kandydatów zna bowiem własną sytuację (oceny egzaminacyjne, wyniki głosowania w sądzie, opinie etc.), może więc porównać ją z osiągnięciami kandydatów wybranych przez Radę. Może też samodzielnie ocenić, czy niewybranie go przez Radę było uzasadnione. Dla ochrony interesów tych kandydatów nie jest konieczne posiadanie szczegółowych informacji dotyczących kandydatów niewybranych przez Radę. Nadto, nie ma podstaw do uznania słuszności tezy, że skoro Rada nie zamieściła w uzasadnieniu szczegółowej charakterystyki takich kandydatów, to tym samym nie dokonała wnikliwej analizy ich kandydatur, biorąc przy tym pod uwagę także stanowisko zespołu. Nie przemawiają za tym bowiem ani reguły wnioskowania logicznego, ani żadne domniemanie faktyczne (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 czerwca 2012 r., III KRS 15/12, LEX nr 1274982, z dnia 4 lipca 2012 r., III KRS 16/12, OSNP 2013 nr 19-20, poz. 241 oraz z dnia 12 czerwca 2013 r., III KRS 201/13, LEX nr 1402636).

Wreszcie, w myśl art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: 1) doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; 2) opinie kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego

zgromadzenia ogólnego sędziów. Przepis ten jest adresowany wprost tylko do zespołu i nakazuje uwzględnienie wymienionych w nim kryteriów jedynie przy ustalaniu kolejności na liście kandydatów rekomendowanych przez zespół do obsadzenia wolnych stanowisk sędziowskich, jednakże z reguł wykładni systemowej i funkcjonalnej wynika, zdaniem Sądu Najwyższego, że ma on szersze zastosowanie, zarówno w zakresie przedmiotowym, jak i podmiotowym. Czynności dokonywane przez zespół Rady służą bowiem jednemu celowi – wyborowi najlepszych kandydatów na sędziów. Ten sam cel ma również następna faza postępowania, już przed Radą w pełnym składzie, co przemawia za stosowaniem także w tej fazie takich samych kryteriów oceny kandydatów. Wymaga przy tym podkreślenia, że określony w art. 35 ust. 2 katalog kryteriów nie ma wyczerpującego charakteru i – poza wyeksponowaniem, przez użycie sformułowania „przede wszystkim”, oceny kwalifikacji kandydatów – w żadnym razie nie hierarchizuje innych przymiotów (cech, właściwości), którymi powinna odznaczać się osoba ubiegająca się o to stanowisko. Co do samych kwalifikacji kandydatów należy z kolei zauważyć, że przepis nie precyzuje tego pojęcia. Z pewnością jednak nie można utożsamiać go tylko z wymaganiami stawianymi kandydatom w przepisach ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, gdyż te wyznaczają jedynie minimum standardów dla osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego. Chodzi w nim więc, jak się zdaje, o uwzględnienie w ocenie kandydatów – poza owym ustawowym minimum – dodatkowych elementów składających się na teoretyczne i praktyczne umiejętności potrzebne do pełnienia urzędu sędziowskiego, jak np. wyniki ukończenia studiów i egzaminu kończącego właściwą aplikację, uzyskane stopnie i tytuły naukowe, ukończone studia podyplomowe i szkolenia, reprezentowana w toku wykonywania dotychczasowej pracy i analizowana przez sędziów wizytatorów oraz przełożonych wiedza prawnicza, sposób organizowania pracy i wywiązywania się z obowiązków, itp. Aktualny pozostaje zatem pogląd judykatury, ukształtowany na podstawie przepisów dawnej ustawy o KRS z dnia 27 lipca 2001 r., w myśl którego o wyborze kandydata decyduje ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania tych przesłanek (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09,

ZNSA 2011 nr 1, poz. 93; z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271 i z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10, LEX nr 678015).

W ocenie Sądu Najwyższego, Rada, podejmując zaskarżoną uchwałę, nie naruszyła żadnego z przepisów powołanych w podstawach ocenianego odwołania. W uzasadnieniu tej uchwały Rada wyczerpująco przedstawiła bowiem motywy podjętego rozstrzygnięcia, zgodnie z którymi o przedstawieniu kandydatur R.K. i J.Ł. zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w szczególności ich doświadczenie zawodowe, wysokie oceny kwalifikacji, bardzo dobre opinie służbowe i dwa najwyższe w kolejności wyniki poparcia Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...].

Również kandydatura odwołującej została uznana przez Radę za bardzo dobrą, o czym – zdaniem Rady – świadczyło legitymowanie się przez odwołującą się ponad dwudziestojednoletnim doświadczeniem orzecznictwem, w tym w ramach delegacji do Sądu Okręgowego w [...], doświadczenie w pełnieniu funkcji administracyjnych w sądownictwie powszechnym, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie prawa dowodowego oraz uzyskanie wysokiej oceny kwalifikacyjnej sędziego wizytatora, który wskazał na jej pracowitość, dobre przygotowanie teoretyczne i praktyczne oraz zasadniczo wzorową terminowość sporządzania uzasadnień wyroków. Kandydatura odwołującej się, jeśli chodzi o ocenę jej kwalifikacji i doświadczenie zawodowe została więc oceniona jako porównywalna z kandydaturą J. Ł., który osiągnął jednak lepszy wynik poparcia środowiska sędziowskiego wyrażony w głosowaniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...]. Należy natomiast podkreślić, że poparcie, jakie poszczególni kandydaci uzyskali w środowisku sędziowskim, jest bez wątpienia ustawową przesłanką oceny kandydata na urząd sędziego, przewidziano ją bowiem w przepisach regulujących tryb postępowania nominacyjnego przed Radą (art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS). Wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu („poparcie środowiska sędziowskiego”) nie wiążą wprawdzie KRS przy dokonywaniu oceny kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, jednakże są istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, gdyż stanowią jedno z ustawowych kryteriów rzutujących na ocenę predyspozycji kandydatów do pełnienia urzędu na obsadzonym stanowisku

sędziego. Dlatego też KRS powinna nawet odpowiednio umotywować swój wybór wówczas, gdy dotyczył on osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271; z dnia 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, LEX nr 1294479 oraz z dnia 15 maja 2013 r., III KRS 197/13, Legalis nr 750374).

Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynikało także, iż Rada za istotną przyczynę nieprzedstawienia kandydatury odwołującej się Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na wyższe stanowisko sędziowskie stanowiła ograniczona liczba pozostających do obsadzenia w tej procedurze miejsc sędziowskich.

Rozpatrując i oceniając kandydatury zgłoszone na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Okręgowym w [...], Rada dysponowała obszerną dokumentacją dotyczącą wszystkich osób biorących udział w konkursie oraz opinią zespołu członków Rady, sporządzoną po zapoznaniu się z tą dokumentacją, która w pełni odpowiadała przesłankom określonym w art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o KRS.

Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały jednoznacznie wynika, z kolei, iż Rada, rozpatrując kandydatury na wakujące stanowisko sędziowskie, wzięła pod uwagę wszystkie okoliczności dotyczące poszczególnych uczestników postępowania, rzutujące na ocenę ich predyspozycji do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, zwłaszcza te, o których mowa art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, a więc kwalifikacje i doświadczenie zawodowe kandydatów, opinie wizytatorów i przełożonych, rekomendacje oraz wyniki głosowań organów samorządu sędziowskiego, a także bardzo szczegółowo je opisała. Wbrew zarzutom odwołania, kryteria, którymi kierowała się Rada, podejmując decyzję o przedstawieniu Prezydentowi RP obu wymienionych wyżej kandydatur z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w [...], zostały również wyraźnie określone w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały i wynikały ze szczegółowego umotywowania przyczyn zajęcia przez Radę stanowiska.

Podsumowując, Sąd Najwyższy stoi zatem na stanowisku, że zaprezentowana w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały ocena kandydatur była wynikiem wszechstronnego rozważenia przez Krajową Radę Sądownictwa wszystkich aspektów sprawy i nie można przypisać jej cech dowolności, która stanowiłaby naruszenie art. 33 ust. 1 i art. 35 ust. 2 ustawy o KRS. Zarzuty

odwołującej się, iż ocenie Rady dotyczącej wybranych kandydatów brak wszechstronności, zdaniem Sądu Najwyższego, są zaś oparte wyłącznie na jej subiektywnym odczuciu. Z tych samych przyczyn nie może być również uzasadniony zarzut naruszenia art. 32 ust. 1 (w kontekście wynikającej z niego zasady równości wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne) oraz art. 60 Konstytucji RP, zwłaszcza że – co już wcześniej zostało podkreślone – przedmiotem ochrony wynikającej z obu tych przepisów jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Dokonywana przez Sąd Najwyższy kontrola sądowa nie stwarza natomiast podstaw do wkraczania w zakres kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa w tych kwestiach.

Zdaniem Sądu Najwyższego, Rada nie naruszyła również art. 33 ust. 2 ustawy o KRS, zwłaszcza że – co już wyżej zostało podniesione – wynikająca z brzmienia tego przepisu możliwość żądania osobistego stawiennictwa uczestnika postępowania lub złożenia przez niego pisemnych wyjaśnień, a także uzupełnienia materiałów sprawy, jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem Krajowej Rady Sądownictwa. Należy także podkreślić, że formułując ten zarzut odwołująca się jest niekonsekwentna, albowiem z jednej strony uważa, iż jej kandydatura i kandydatura J. Ł. „są znacząco zbliżone do siebie”, z drugiej zaś wyraża sprzeczny z wyżej opisanymi i wiążącymi Sąd Najwyższy w niniejszym postępowaniu (art. 398¹³ § 2 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS) ustaleniami faktycznymi Rady, że jej „kwalifikacje zawodowe i doświadczenie zawodowe zdecydowanie przewyższają kandydaturę Pana J.Ł.”.

Zaskarżona uchwała, zdaniem Sądu Najwyższego, nie została także podjęta z naruszeniem art. 42 ust. 1 ustawy o KRS. Należy przy tym podkreślić, iż z uwagi na cel, jaki ma spełniać uzasadnienie uchwały, Rada nie miała możliwości szczegółowego omawiania wszystkich dokumentów znajdujących się w materiałach przedstawionych przez kandydatów, co nie oznacza wcale, że dokumenty takie zostały pominięte przy podejmowaniu uchwały. Wypada też zauważyć, że uchwała Rady jest aktem podejmowanym przez organ kolegialny. Wyniki takiego głosowania

trudno więc przedstawić w formie uzasadnienia, choćby z tej przyczyny, że nie jest możliwe jednoznaczne ustalenie rzeczywistych intencji głosujących. W takim przypadku kontrola sądowa musi więc ograniczyć się do oceny, czy zachowane były podstawowe reguły proceduralne. Jest to sytuacja podobna do spotykanej w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w sprawach zainicjowanych wniesieniem odwołania od decyzji Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych w przedmiocie nadania stopnia naukowego i tytułu naukowego, w których sąd administracyjny nie jest kompetentny do merytorycznej kontroli recenzji stanowiących podstawę decyzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1996 r., III ARN 86/95, OSNAPiUS 1996 nr 21 poz. 315; wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 października 1999 r., I SA 813/99, LEX nr 46279; z dnia 22 listopada 2007 r., I SA/Wa 1292/07, LEX nr 433773 i z dnia 30 maja 2008 r., I OSK 212/08, LEX nr 505357 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 maja 2010 r., I SA/Wa 106/10, LEX/el. 2010, z glosą M. Karpiuka oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12, LexPolonica nr 6202466).

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji swojego wyroku.